

รายวิชาวิทยาศาสตร์

รหัสวิชา ว22102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้สอน : นายอรรดชัย ศิริวัฒน์คึกคึก

เรื่อง

น้ำบาดาล

จุดประสงค์

ทดลองและอธิบายลักษณะของตะกอนที่มีผลต่อการกักเก็บน้ำบาดาล

ชวนคิด

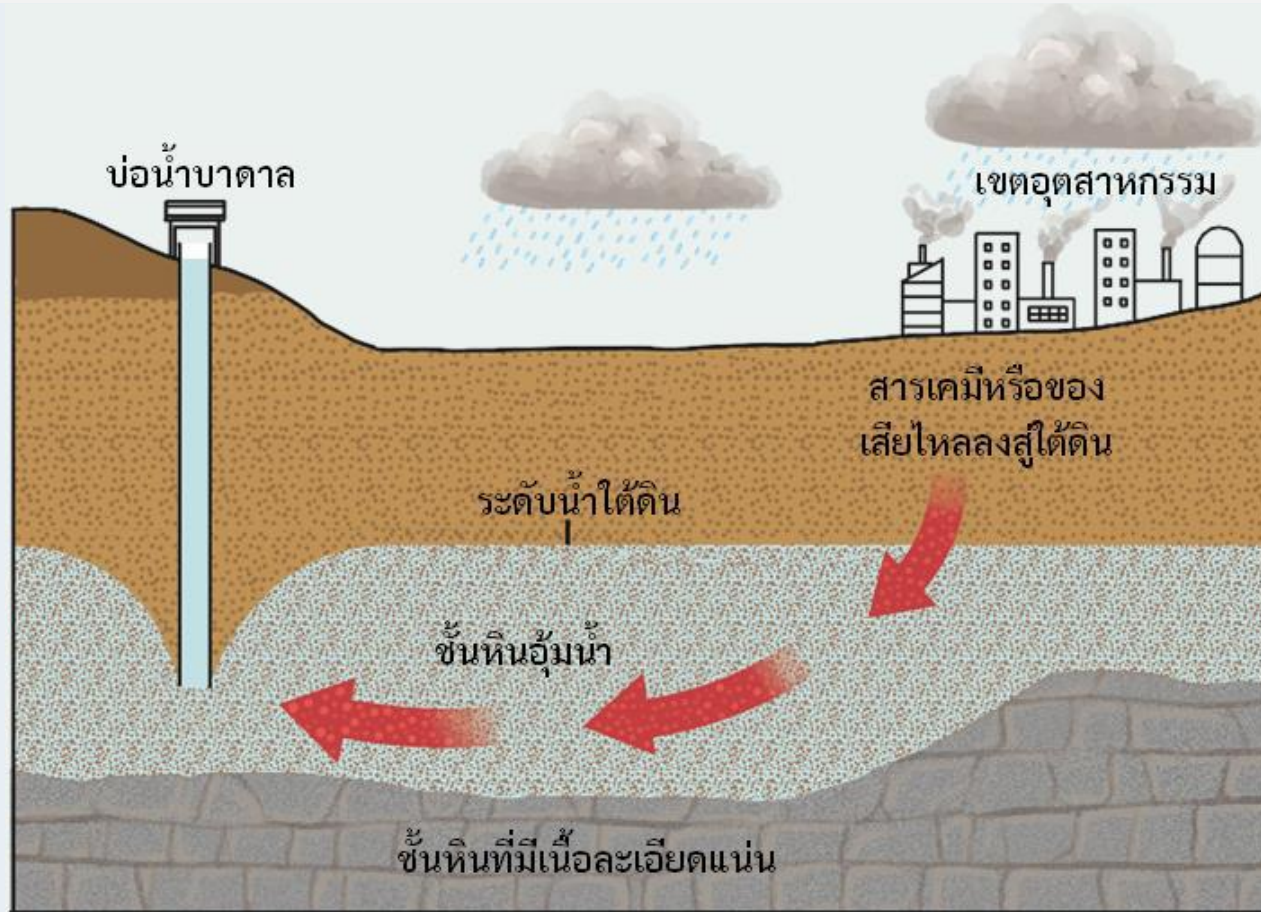

จากภาพ การทิ้งสารเคมีหรือของเสียจากโรงงาน
อุตสาหกรรมลงสู่ผิวดินโดยตรง จะส่งผลกระทบต่อ
ต่อคุณภาพของน้ำบาดาลหรือไม่ เพราะเหตุใด
และการสูบน้ำบาดาลดังกล่าวขึ้นมาใช้จะได้รับ
ผลกระทบจากคุณภาพน้ำดังกล่าวหรือไม่ เพราะ
เหตุใด

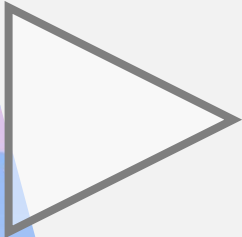

ชวนคิด

ภาพภาคตัดขวางแสดงตำแหน่งเขตอุตสาหกรรม แสดงชั้นหินอุ้มน้ำ ระดับน้ำใต้ดิน และตำแหน่งบ่อน้ำบาดาล

Photo by หนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ ม. 2 สสวท.

นักเรียนคิดว่าลักษณะของตะกอนในชั้นหินอุ้มน้ำมีผล
ต่อปริมาณน้ำบาดาลที่กักเก็บไว้หรือไม่ และตะกอน
ลักษณะใดที่สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ในปริมาณมาก

กิจกรรมเสริม

แหล่งน้ำใต้ดิน

เกิดขึ้นได้อย่างไร

จุดประสงค์ของกิจกรรมนี้ คือ อะไร

ทดลองและอธิบายลักษณะของตะกอน
ที่มีผลต่อการกักเก็บน้ำบาดาล

วัสดุและอุปกรณ์

กรวดขนาดใหญ่

วัสดุและอุปกรณ์

กรวดขนาดเล็ก

วัสดุและอุปกรณ์

กระบอกตวงขนาด 100 cm^3

วัตถุประสงค์และอุปกรณ์

กระบอกตวงขนาด 10 cm^3

วิสัยทัศน์และอุปกรณ์

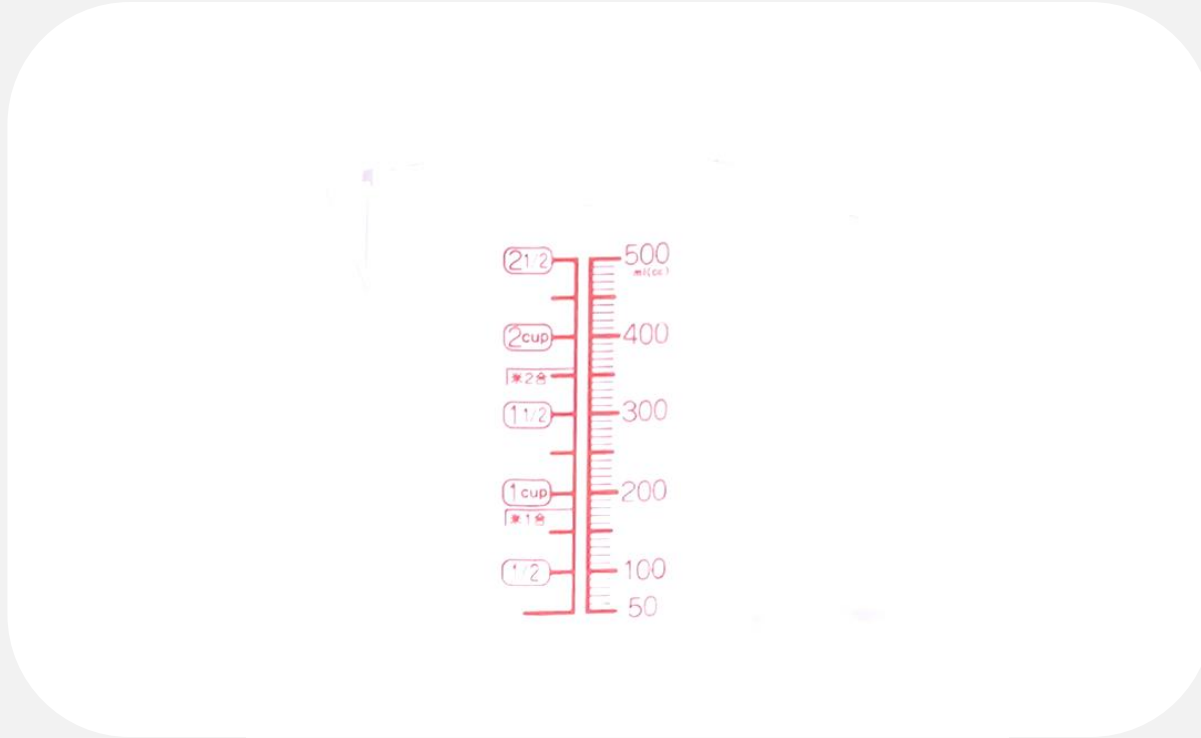
กล้องถ่ายภาพ

Photo by คู่มือครู สสวท.

วัสดุและอุปกรณ์

ภาชนะใส่น้ำ

วิสัยทัศน์และอุปการณ์

ภาชนะสำหรับใส่กรวด

วัสดุและอุปกรณ์

สีผสมอาหาร

วัสดุและอุปกรณ์

น้ำ

วิธีดำเนินกิจกรรม!

1. สังเกตกรวดทั้ง
- 2 ลักษณะ ว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

วิธีดำเนินกิจกรรม!

2. เตรียมภาชนะ 2 ใบที่มีลักษณะเหมือนกันและมีปริมาตรเท่ากัน ใบที่ 1 ใส่กรวดขนาดใหญ่ให้เต็มภาชนะ ใบที่ 2 ใส่กรวดขนาดใหญ่และกรวดขนาดเล็กปนกันให้เต็มภาชนะ ดังภาพ

วิธีดำเนินงานกิจกรรม!

Photo by คู่มือครู สสวท.

วิธีดำเนินกิจกรรม!

3. ร่วมกันอภิปรายและตั้งสมมติฐานว่า ถ้าเติมน้ำลงไปให้เต็มภาชนะทั้ง 2 ใบ ภาชนะใดสามารถเก็บน้ำได้มากที่สุด เพราะเหตุใด บันทึกผล

วิธีดำเนินกิจกรรม!

4. ระบุตัวแปรต้น ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุม
ในการทดลองนี้ และทำกิจกรรมเพื่อตรวจสอบ
สมมติฐาน บันทึกผล

วิธีดำเนินงานกิจกรรม!

สัมมนาของนักเรียน คือ

วิธีดำเนินกิจกรรม!

ตัวแปรต้นของนักเรียน คือ

วิธีดำเนินกิจกรรม!

ตัวแปรตามของนักเรียน คือ

วิธีดำเนินงานกิจกรรม!

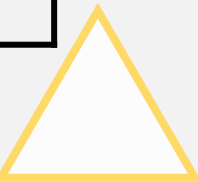
ตัวแปรควบคุมของนักเรียน คือ

ผลการทำกิจกรรม

ลักษณะแบบจำลอง	ปริมาตรที่บรรจุได้ (cm ³)
ภาชนะใบที่ 1 ใส่กรวดขนาดใหญ่	
ภาชนะใบที่ 2 ใส่กรวดขนาดใหญ่และ กรวดขนาดเล็กปนกัน	

คำถามท้ายกิจกรรม

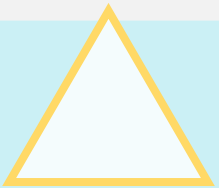
1. ลักษณะของตะกอนแบบใดสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้มากที่สุด

คำถามท้ายกิจกรรม

ลักษณะของตะกอนที่สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้มากที่สุด คือ **ตะกอนที่มีขนาดใกล้เคียงกัน** จากกิจกรรมคือลักษณะของกรวดขนาดใหญ่ที่มีขนาดใกล้เคียงกัน

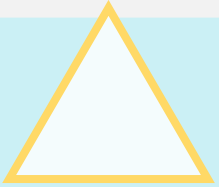
คำถามท้ายกิจกรรม

2. ผลการทำกิจกรรมเหมือนหรือแตกต่างจากที่ได้
ตั้งสมมติฐานไว้หรือไม่ อย่างไร

คำถามท้ายกิจกรรม

คำถามท้ายกิจกรรม

3. ถ้ากำหนดให้ตะกอนชนิดต่าง ๆ ในภาชนะแทน ตะกอนที่อยู่ในชั้นหินอุ้มน้ำ นักเรียนคิดว่าชั้นหินอุ้มน้ำที่สามารถบรรจุน้ำไว้ได้เป็นปริมาณมาก ควรมี ลักษณะตะกอนเป็นอย่างไร

คำถามท้ายกิจกรรม

ลักษณะตะกอนของชั้นหินอุ้มน้ำที่สามารถ
บรรจุน้ำไว้ได้ในปริมาณมาก ตะกอนควรมี
ขนาดใกล้เคียงกัน

คำถามท้ายกิจกรรม

4. จากกิจกรรม สรุปลงได้ว่าอย่างไร

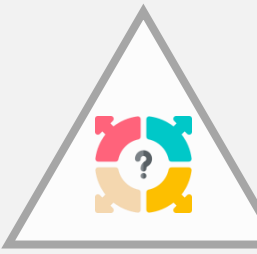

คำถามท้ายกิจกรรม

ภาชนะที่บรรจุเพียงกรวดขนาดใหญ่ที่มีขนาดใกล้เคียงกันเพียงอย่างเดียว สามารถกักเก็บน้ำได้มากกว่าภาชนะที่บรรจุกรวดขนาดใหญ่และกรวดขนาดเล็กปนกัน ตะกอนที่มีขนาดใกล้เคียงกัน ตะกอนลักษณะนี้สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้มากกว่าตะกอนที่มีขนาดคละกันเพราะช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างตะกอนที่มีขนาดใกล้เคียงกันจะมีขนาดและปริมาตรของช่องว่างมากกว่า

ในธรรมชาติ ชั้นหินอุ้มน้ำที่ประกอบด้วย
ตะกอนที่มีขนาดใกล้เคียงกัน ตะกอนลักษณะนี้
สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้มากกว่าตะกอนที่มีขนาด
คละกัน เพราะช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างตะกอนที่
มีขนาดใกล้เคียงกันจะมีขนาดใหญ่และมีปริมาตร
ของช่องว่างมากกว่า

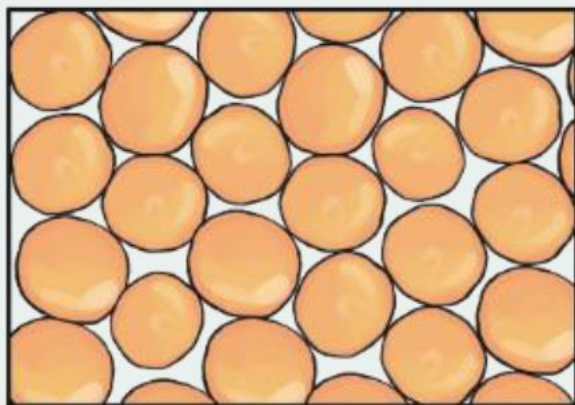

ชวนคิด

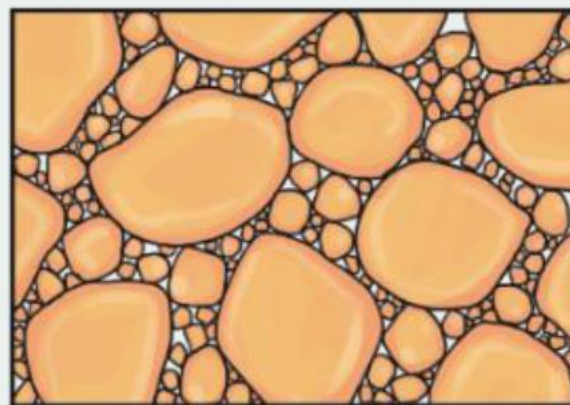
จากภาพลักษณะตะกอนของชั้นหินอุ้มน้ำ
ลักษณะใด สามารถกักเก็บน้ำบาดาลไว้ได้ปริมาณ
มากที่สุดเพราะเหตุใด

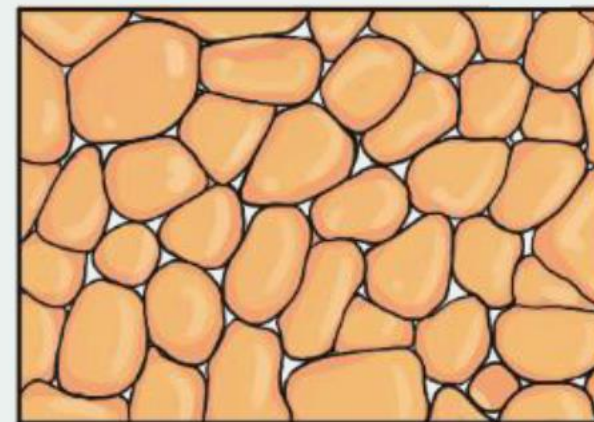
ชวนคิด

ก. ตะกอนที่มีขนาดใกล้เคียงกัน

ข. ตะกอนที่มีขนาดคละกัน

ค. ตะกอนที่มีลักษณะเป็นเหลี่ยมเป็นมุม

ภาพลักษณะตะกอนของชั้นหินอุ้มน้ำ

ชวนคิด

ลักษณะตะกอนของชั้นหินอุ้มน้ำในภาพ ก. สามารถกักเก็บน้ำบาดาลไว้ได้ปริมาณมากที่สุด เพราะช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างตะกอนที่มีขนาดใกล้เคียงกัน จะมีความกว้างและมีพื้นที่ของช่องว่างมากกว่าตะกอนที่มีขนาดคละกันหรือเป็นเหลี่ยมเป็นมุม

คำถาม

นักเรียนคิดว่าในปัจจุบัน ความต้องการใช้น้ำ
ของมนุษย์เป็นอย่างไร

คำถาม

แหล่งน้ำจืดผิวดินมีปริมาณมากพอที่จะ
ตอบสนองความต้องการของมนุษย์หรือไม่
หากไม่เพียงพอ มนุษย์มีการใช้น้ำจากแหล่ง
ใด

คำถาม

ปัญหาใดบ้าง เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ

คำถาม

การกระทำใดบ้างของมนุษย์ที่อาจส่งผล
ทำให้แหล่งน้ำเน่าเสียได้

“

สรุป

”

“

ชั้นหินอุ้มน้ำที่ประกอบด้วยตะกอนที่มี
ขนาดใกล้เคียงกัน สามารถกักเก็บน้ำ
ไว้ได้มากกว่าตะกอนที่มีขนาดคละกัน
เพราะช่องว่างที่เกิดขึ้นระหว่างตะกอนที่
มีขนาดใกล้เคียงกันจะมีขนาดใหญ่และ
มีปริมาตรของช่องว่างมากกว่า

”